

RAHANDUS-
MINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Hr Tarmo Bakler
SA Ida-Viru Keskhaigla
info@ivkh.ee

Meie kuupäev digitaalalkirjas nr
12.2-5 /13457

ETTEKIRJUTUS
Hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks

Riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 104 lg 1 p 1 alusel viis Rahandusministeerium läbi riikliku järelevalve menetluse SA Ida-Viru Keskhaigla (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke nr 154117 „Desinfektsioonivahendite ost” (edaspidi ka riigihange nr 154117) üle.

1. Riigihanke nr 154117 menetluse asjaolud

11.07.2014 avaldas Hankija riiklikus riigihangete registris (eRHR) riigihanke nr 154117 hanketeate ja tegi kättesaadavaks hankedokumendid (HD).

20.08.2014 laekus VAKO-le AS-i Chemi-Pharm vaidlustus HD-le. VAKO rahuldab vaidlustuse 05.09.2014 otsusega 212-14/154117.

11.09.2014 muutis Hankija HD-d.

16.09.2014 laekus vaidlustuskomisjonile AS-i Chemi-Pharm vaidlustus muudetud HD-le.

19.09.2014 peatas VAKO oma otsusega riigihanke nr 154117 hankemenetluse.

22.09.2014 kell 12:00 saabus riigihanke nr 154117 hanketeate osa IV p 3.4 kohaselt pakkumuste esitamise tähtaeg. eRHR-ist nähtuvalt esitasid riigihanke nr 154117 juurde registreerunud seitsmest isikust pakkumuse kaks pakkujat.

23.09.2014 kell 14:15 avas Hankija eRHR-ist nähtuvalt pakkumused vaatamata asjaolule, et riigihanke nr 154117 hankemenetlus oli VAKO poolt peatatud. Pakkumuste avamise kohta on koostatud eRHR-is pakkumuste avamise protokoll (23.09.2014 kell 14:16).

08.10.2014 edastas VAKO Rahandusministeeriumile taotluse riikliku järelevalve teostamiseks riigihanke nr 154117 üle RHS § 125 lg 10 alusel.

13.10.2014 edastas Rahandusministeerium Hankijale ja puudutatud isikutele (AS Semetron, Magnum Medical OÜ) riigihanke nr 154117 hankemenetluse kehtetuks tunnistamise ettekirjutuse tegemise kavatsuse. Vastavalt RHS § 108 lg 4 ja HMS § 40 lg 1 oli Hankijal ja puudutatud isikutel võimalus omapoolse arvamuse ja vastuväidete esitamiseks hiljemalt 16.10.2014.

16.10.2014 kirjaga nr 942-K edastas Hankija Rahandusministeeriumile omapoolse arvamuse ettekirjutuse kavatsuse kohta. Hankija on seisukohal, et riigihanke nr 154117 hankemenetlus tuleb tunnistada kehtetuks. Puudutatud isikud (AS Semetron ja Magnum Medical OÜ) ei ole käesolevaks hetkeks omapoolset arvamust ega vastuväiteid ettekirjutuse kavatsusele esitanud.

2. VAKO põhjendused

VAKO esitas taotluse p 6 – 7 alljärgnevad põhjendused.

RHS § 108 lg 2 kohaselt võib Rahandusministeerium teha RHS § 10 lg 1 p 2-6 nimetatud hankijale ettekirjutuse hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks, kui hankija rikub hankemenetluse käigus RHS-i ja ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda kõiki asjaolusid arvestades hankemenetlust jätkata. Vaidlustuskomisjoni arvates esinevad riigihankes nr 154117 sellised asjaolud.

RHS § 46 lg 1 kohaselt avab hankija pakkumused hanketeates, hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus näidatud ajal ja kohas. Kuna hanketeate osa IV p 3.8 kohaselt on pakkumuste avamise aeg 22.09.2014 kell 12.00 (HD üldosa p 1.7 kohaselt tuleb pakkumus *esitada elektrooniliselt eRHR kaudu hanketeates märgitud pakkumuste esitamise tähtaja jooksul*), siis ei oleks Hankija saanud 23.09.2014 kell 14.15 avada pakkumusi isegi siis, kui hankemenetlus ei oleks olnud peatatud. Juhul, kui Hankija on muutnud pakkumuste avamise tähtpäeva HD-s muul moel (sellist muudatust riigihangete registrist ei nähtunud), võib Riigihanke kehtetuks tunnistamiseks esineda ka RHS § 108 lg 1 p 2 nimetatud alus (Hankija ei ole teatanud HD muutmisest kõikidele HD saanud huvitatud isikutele, nt AS-ile Chemi-Pharm, kes vaidlustuse läbivaatamisel avalikul istungil 29.09.2014 ei teadnud midagi pakkumuste avamisest 23.09.2014).

Käesoleval juhul aga oli hankemenetlus peatatud, peatamise otsus oli jõustunud (RHS § 127 lg-st 42 tulenevalt jõustus otsus selle teatavaks tegemisega) ja Hankijale täitmiseks kohustuslik. Otsuse jõustumisest alates olid Hankijal keelatud kõik tegevused, mis on suunatud hankemenetluse jätkamisele, sh enne või pärast Riigihanke peatamist esitatud pakkumuste avamine. Ainuke lubatav tegevus oleks olnud pakkumuste esitamise tähtaja pikendamine mõistliku aja võrra (RHS § 123 lg 4 ja § 36 lg 1 teine lause). Hankija on vaidlustuskomisjoni 19.09.2014 otsust hankemenetluse peatamise kohta tahtlikult ja teadlikult ignoreerinud ning jätkanud hankemenetlust.

Pärast pakkumuste õigusvastast avamist 23.09.2014 ei ole Hankijal võimalik enam tagasi pöörduda RHS-iga kooskõlas olevasse hankemenetlusesse - avatud hankemenetluses ei saa pakkumusi esitada ja avada mitu korda. Samuti ei saa Hankija RHS § 36 lg 1 tulenevalt pärast pakkumuste avamist muuta hanke alusdokumente, milline möödapääsmatu vajadus oleks Hankijal ainuüksi 29.09.2014 toimunud vaidlustuse läbivaatamisel avalikul istungil öeldut silmas pidades (Hankija tunnistas vaidlustuse osaliselt põhjendatuks).

3. Hankija arvamus

Hankija edastas Rahandusministeeriumile järgmise selgituse.

VAKO edastas teate riigihanke nr 154117 hankemenetluse peatamise kohta Hankijale 19.09.14 (reedel) 17:15. Hankija administratsiooni töötajate tööaeg on esmaspäevast reedeni 8:00 - 16:30.

Riigihanke nr 154117 hanketeate osa IV p 3.8 kohaselt on pakkumuste avamise tähtaeg 22.09.14 (esmaspäev) 12:00.

Põhjusel, et 22.09.14 (08:00 kuni pärastlõunani) ei töötanud Hankija võrguühendus, jäi VAKO otsus Hankijal tähelepanuta ja ka hankemenetluses esitatud pakkumused avamata. Järgneva tööpäeva tegevused, sh riigihankes nr 154117 laekunud pakkumuste avamine, oli teostatud tingituna võrguühenduse katkestusest põhjustatud tööseisakust, kiirustades ja enne nädalavahetusel laekunud VAKO otsusega tutvumist (e-kirja avamist/mitme päeva jooksul laekunud e- kirjade hulgas märkamist).

Seega oli pakkumuste avamine teostatud ilma tahtluseta eirata VAKO 19.09.2014 otsust, mida tõendab ka asjaolu, et Hankija ei ole riigihankes nr 154117 peale pakkumuste avamist teinud käesoleva ajani mingeid otsuseid.

SA Ida-Viru Keskhaigla on seisukohal, et riigihange nr 154117 „Desinfektsioonivahendite ost“ hankemenetlus tuleb tunnistada kehtetuks.

4. Rahandusministeeriumi põhjendused

RHS § 123 lg 4 kohaselt, kui VAKO on hankemenetluse peatanud ja pakkumuste esitamise tähtpäev saabub vaidlustusmenetluse ajal, kohustub hankija pikendama pakkumuste esitamise tähtaega mõistliku aja võrra.

RHS § 36 lg 1 lause 2 kohaselt võib hankija muuta pakkumuste esitamise tähtpäeva pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist juhul, kui pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumisel on hankemenetlus VAKO poolt RHS § 123 lg 3 korras peatatud.

19.09.2014 peatas VAKO oma otsusega riigihanke nr 154117 hankemenetluse, kuid vaatamata hankemenetluse peatamisele, jättis Hankija RHS § 123 lg 4 sätestatud pakkumuste esitamise tähtaja pikendamise kohustuse täitmata ning avas 23.09.2014 kell 14:15 riigihankes nr 154117 kahe pakkuja poolt esitatud pakkumused.

Hankija selgitas, et avas pakkumused tahtluseta eirata VAKO 19.09.2014 otsust, kuna tutvus otsusega peale pakkumuste avamist. Asjaolu, et Hankija ei olnud pakkumuse avamisel teadlik VAKO otsusest, mis oli Hankijani jõudnud, kuid kiirustamise tõttu jäänud avamata, ei muuda olematuks RHS-i nõuete eiramist. RHS-i nõuete rikkumine võib toimuda ka tahtmatult ja teadmatusest.

Rahandusministeerium nõustub VAKO põhjendusega, et pärast pakkumuste õigusvastast avamist 23.09.2014 ei ole Hankijal enam võimalik tagasi pöörduda RHS-iga kooskõlas olevasse hankemenetlusesse. Avatud hankemenetluses ei saa pakkumusi avada mitu korda. Samuti ei saa Hankija peale pakkumuste avamist enam pikendada pakkumuste esitamise tähtaega vastavalt RHS § 36 lg 1 ja § 123 lg 4 nõuetele, kuna sellisel juhul tekiks õigusvastane olukord, kus avatud hankemenetluses oleks võimalik pakkumusi avada mitmel erineval tähtajal.

Rahandusministeerium on seisukohal, et VAKO poolt 19.09.2014 peatatud riigihankes nr 154117 pakkumuste avamisega 23.09.2014 kell 14:15 ja pakkumuste esitamise tähtaja pikendamata jätmisega rikkus Hankija selget hankemenetluse jätkamise keeldu ning RHS § 123 lg 4 ja § 3 p 3 nõudeid.

Pakkumuste õigusvastase avamise tulemusena minetasid võimalikud pakkumust esitada soovivad isikud (sh AS Chemi-Pharm, kelle vaidlustuse menetlemine HD üle oli VAKO-s pakkumuste avamise ajal pooleli) lõplikult pakkumuse esitamise võimaluse riigihankes nr 154117. Huvitatud isikud, kes pakkumust ei esitanud, võisid õiguspäraselt eeldada, et Hankija täidab RHS § 123 lg 4 tulenevat kohustust ja pikendab mõistliku aja võrra pakkumuste esitamise tähtaega või teeb seda pakkumuste esitamise tähtaja saabumise järgselt RHS § 36 lg 1 alusel. Pakkumuste avamisega välistas hankija ka RHS § 36 lg 1 sätestatud võimaluse.

Peatatud hankemenetluse ajal pakkumuste õigusvastase avamisega ja RHS § 123 lg 4 rikkumisega asetask Hankija riigihankes nr 154117 osalenud isikud ebavõrdsesse olukorda, kuna mõned huvitatud isikud minetasid rikkumise tulemusena lõplikult riigihankes nr 154117 osalemise võimaluse. Riigihankes osalenud isikute ebavõrdse kohtlemisega rikkus Hankija RHS § 3 p 3 sätestatud isikute võrdse kohtlemise põhimõtet.

5. Järelevalvemenetluse kokkuvõtte ja ettekirjutuse täitmise tähtaeg

RHS § 108 lg 1 ja lg 2 kohaselt võib Rahandusministeerium teha RHS § 10 lg 1 p 2-6 või lg 3 nimetatud hankijale ettekirjutuse hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks, kui hankija rikub hankemenetluse käigus RHS-i ja ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda kõiki asjaolusid arvestades hankemenetlust jätkata.

Järelevalvemenetluses leidis tuvastamist, et Hankija avas õigusvastaselt riigihankes nr 154117 pakkumused ning rikkus riigihanke nr 154117 korraldamisel RHS § 123 lg 4 ja RHS § 3 p 3 nõudeid.

Rahandusministeerium on seisukohal, et kõiki asjaolusid arvesse võttes ei ole võimalik riigihanke nr 154117 hankemenetlusega jätkata ja esineb põhjendatud vajadus riigihanke nr 154117 hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks.

Tuginedes eeltoodule ning lähtudes RHS § 123 lg 4, § 3 p 3 ning § 108 lg 2 teeb Rahandusministeerium SA-le Ida-Viru Keskhaigla ettekirjutuse riigihanke nr 154117 „Desinfektsioonivahendite ost“ hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks.

Ettekirjutuse täitmise tähtpäev on 27.10.2014. Ettekirjutuse täitmisest tuleb hiljemalt märgitud tähtpäevaks teavitada Rahandusministeeriumi. Käesoleva ettekirjutuse täitmata jätmisel rakendab Rahandusministeerium RHS § 108 lg 8 alusel SA-le Ida-Viru Keskhaigla sunniraha 1000 (üks tuhat) eurot.

Käesoleva ettekirjutuse peale on võimalik esitada 30 päeva jooksul selle teatavaks tegemisest arvates kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras. Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristel Mesilane
osakonnajuhataja asetäitja
riigihangete ja riigiabi osakond

Teadmiseks:

1. AS Semetron, semetron@semetron.ee.
2. Magnum Medical OÜ, info@magnum.ee.
3. Riigihangete vaidlustuskomisjon, vako@fin.ee.

Madli Juhani 611 3931
madli.juhani@fin.ee